

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2., do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3., večji inserati petit vrsta Din 4.. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« se relja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25.. Rokopisi se ne vratajo.

URDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/L — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Hindenburg umrl

Predsednik nemške republike feldmaršal Hindenburg je preminul danes dopoldne ob 9. uri

Berlin, 2. avgusta: r. DNB objavlja: Predsednik republike je danes ob 9. dopoldne preminul na svojem gradu v Neudecku.

Paul von Beneckendorff und Hindenburg je bil rojen 2. oktobra 1847. v Poznanju kot sin oficirja. Po dovršenem študiju v kadetničici je postal 1. 1866. podporočnik v 3. gvardijem pehotnem polku ter je bil istega leta v vojni proti Avstriji pri Kralevem gradiču lažje ranjen. Udeležil se je tudi s svojim polkom vojne proti Franciji ter obleganja Pariza. L. 1900. je postal general in l. 1903. poveljnik 4. armadnega zbora. V marcu l. 1911. je izstopil iz aktivne službe ter se nastanil v Hanovru. Ko je izbruhnila svetovna vojna, ter so Rusi vpadi hitreje v Vzhodno Prusijo, kakor se je pričakovalo, in ko je odpovedalo ta možnost vodstvo nemških čet, je cesar Viljem pozval starega generala v Hanovru, naj prevzame poveljstvo nad vojaškimi operacijami na vzhodni fronti. L. 1914. je priboril bitko pri Tannenbergu in v Mazuriji, kar ga je napravilo popularnega. Tudi poznejši njegovi uspehi v vojni so bili veliki. Ob koncu svetovne vojne se je po odstopu cesarja Viljema postavil na razpolago novi vladni ter prevzel težavnno nalog, da izvede povratak nemških čet v domovino. Dne 25. junija l. 1919. je odložil vrhovno poveljstvo ter se definitivno poslovil od vojske. Razvoj političnih razmer je dovedel, da je bil kot eden izmed najbolj popularnih nemških generalov l. 1925. in kasneje ponovno l. 1932. izvoljen za državnega predsednika.

Žalovanje po vsej državi

Berlin, 2. avgusta. Čeprav je bila vsa javnost že pripravljena na smrt predsednika republike, je vest o smrti Hindenburga vendarle izvajala splošno potrost. Vsa javna, pa tudi mnoga privata poslopja so takoj po objavi smrti Hindenburga izobesila žalne zastave. Vojni minister je odredil 14dnevno žalovanje za vso armado. V tem času vojaške godbe ne smejo svirati, vsi oficirji pa morajo za dobo žalovanja nositi žalne trakove. Pešadijski polki 3, 9 in 16, ki jih je bil pokojni Hindenburg svoječasno poveljnik, pa bodo žalovali tri mesece. Tretji pešadijski polk je bil določen, da postavi častno stražo ob mrtvaškem odu. Smrt predsednika republike je oznanila danes dopoldne po vsej Nemčiji 21 topovskih strelov. Enako število topovskih strelov morajo oddati v vseh garnizijah na dan pogreba, ki pa še ni določen. Vlada je obenam odredila, da se mora po vseh cerkvah počenši od danes pa dan po pogrebu zvoniti vsakodnevno od 8. do 9. z vsemi zvonovi. Na dan pogreba mora v vseh podjetjih počivati v znak žalovanja delo eno minutu. Za eno minutu se bo ustavil tudi ves promet.

Kombinacije o bodočem predsedniku

Berlin, 2. avgusta. d. Poslabšanje Hindenburgove bolezni je v nemški politični javnosti izvajala razna razmotrovanja o njenem nasledniku. »Die Deutsche Zeitung« je v svojem poročilu poudarila resnost bolezni, češ da se je možnost smrti predsednika Hindenburga nevarno približala. List je nadalje omenil, da so razmotrovanja o nasledstvu na predsedniškem mestu odveč, ker je usoda nemškega naroda, in obenem vsaka odločitev v eni sami roki, namreč državnega kancelarja Hitlerja.

Ta trditve je izvajala v politični javnosti precej začudenja. Poudarja namreč, da še vedno obstaja določeno ustava, ki se tičejo državnega predsednika in po katerih ima postati začasni naslednik v primeru njegove smrti predsednik najvišjega državnega sodišča dr. Bumke, ki je znan še iz za procesa o požigu nemškega državnega

zborna. Definitivni državni predsednik bi se imel potem izvoliti na podlagi ljudskega glasovanja.

Izredna pravna pooblastila, ki jih je dobil z raznim ukrepi, seveda ne izključujejo, da ne bi državni kancelar Hitler odločil brez vpoštevanja teh ustavnih predpisov, kakor namigava omenjeni komentar dnevnika »Deutsche Zeitung«. »Deutsche Zeitung« je bila zaradi tega komentarija zaplenjena in za 8 dni prepovedana. Obenem so odgovornemu uredniku odvzeli novinarsko legitimacijo.

Klub vsemu razpravlja v političnih krogih že sedaj mnogo o kandidatih za Hindenburgovega naslednika. Tako govore o maršalu Mackensenu in o bivšem brunšvškem vojvodju Ernestu Avgustu, ki je zet bivšega cesarja Viljema. Bivšega prestonoslednika, ki so ga imenovali v mnogočestnih bivših kombinacijah prejšnjega meseca, se za sedaj ne omenja. Kot govorijo se mora smatrati, da bo pod sedanjim režimom v Nemčiji postavljen en sam kandidat. Možnost, da bi kancelar Hitler sam prevzel državno predstvost in si ga pustil potrditi z morebitnim plebiscitem, se da sedaj ne smatra za verjetno, vendar pa smatrajo, da tudi to ne bi bilo popolnoma izključeno.

V dobro počutenih političnih krogih opozarjajo tudi na prejšnje načrte, po katerih naj bi postal po smrti Hindenburga sedajni državni kancelar državnega vodja, oziroma državni upravnik, kar naj bi potrdilo kasnejše ljudsko glasovanje. Ali bodo sedaj res tako postopali, je še povsem nezgodov. Važne politične okoliščine govorijo prej za to, da se spoštuje državno-pravna tradicija.

S pestjo po upornikih

Vlada je izdala drakonične ukrepe proti vsem, ki so bili udeleženi pri uporu — Javni nameščenci ne dobre več plač, a tudi zasebna podjetja morajo vse nasprotnike režima odpustiti

Dunaj, 2. avgusta. R. Z izjemo manjših incidentov, ki se še vedno nadaljujejo, vlada po vsej državi mir. Samo na Dunaju je vladalo včeraj in vso noč veliko razburjenje, ker se narodni socialisti raztresli po mestu letake, v katerih so zagrozili, da bodo ponoči pognali z dinamitom v zrak maščevanja za na smrt obsojeni uporniki. Vlada je izdala najstrožje varnostne ukrepe in noč je minila brez omembne vrednosti dogodkov. Le par petard je prebudilo prebivalce predmetov in dalno znak, da Hitlerjevi še ne misijo mirovati.

Dollfuss bo pokopan v cerkvi

Rim, 2. avgusta. d. »Osservatore Romano« poroča, da je avstrijska vlada sporočila papežu željo pokojnega kancelarja dr. Dollfussa, ki jo je izrekel za svojega življenja, da bi bil pokopan v votivni cerkvi ob strani kancelaria dr. Karla Rennerja, dasi pri uporu ni sodeloval. Kaj je vzrok ponovne aretacije, nihče ne ve.

Dollfuss bo pokopan v cerkvi

Rim, 2. avgusta. d. »Osservatore Romano« poroča, da je avstrijska vlada sporočila papežu željo pokojnega kancelarja dr. Dollfussa, ki jo je izrekel za svojega življenja, da bi bil pokopan v votivni cerkvi ob strani kancelaria dr. Karla Rennerja, dasi pri uporu ni sodeloval. Kaj je vzrok ponovne aretacije, nihče ne ve.

Lista revolucionarne vlade

Dunaj, 2. avgusta. AA. Po ministarski listi, ki so jo našli na Rintelenovem stanovanju, bi postal po posrečenem prevratu novi avstrijski kancelar Rintelen, podkancler Habicht, bivši nadzornik nacionalno-socialistične stranke za Avstrijo, zunanjinski minister prof. Hofmann, vojni minister general Wagner, minister za varnost dr. Brandl, bivši dunajski policijski šef, pravni minister prof. Gleisbach, propagandni minister Frauenfeld, bivši vodja nacionalno-socialistične stranke za mesto Dunaj, trgovski minister dr. Apold, ravatelj štajerske industrijske in rudniške družbe »Montan-Alpine«, minister za sozialno skrb na Neubacher, predsednik avstro-nemške družbe za priključitev Avstrije Nemčiji.

Če se diplomat noče legitimirati

Atena, 2. avgusta. g. Belgijski poslanik v Atenah Leo Nemry je doživel včeraj neprizeten incident. Nemry je odšel na kolodvor, da bi se poslovil od ministarskega predsednika Tsaldarisa. Pred kolodvorm so ga ustavili tajni policisti in zahtevali legitimacijo, čemur pa se diplomat ni hotel odzvati, temveč je razburjen začel kričati nad agenti. V tem hipo su so vrgli nanj ostali organi javne varnosti, ga podrli na tla, preteplili in tudi precej poškodovali. Razen tega so ga preiskali, pri temur so našli tudi njegov diplomatiski potni list. Grška oblastva so se v običajni obliki obrnila na poslanika in ga zaradi tega mučenega dogodka prosila za oproščenje. Incident je zavzel precej resno obliko in za pomirjenje je moral posredovati celo italijanski poslanik.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize. Amsterdam 2298.46—2309.82. Berlin 1313.47—1324.27. Bruselj 797.18 de 800.12. Curih 1108.35—1113.85. London 170.69—172.29. New York 3372.16—3400.42. Pariz 224.07—226.19. Praga 141.01—141.87. Trst 290.74—293.14 (premija 28.5%). Avstrijski Štajerski in privaten križnog 8.30 de 8.40.

INOZEMSKIE BORZE

Curih. Pariz 20.2175. London 15.4350. New York 306.75. Bruselj 71.925. Milan 26.275. Madrid 41.90. Amsterdam 207.3760. Berlin 118.70. Dunaj 57.15. Praga 12.73.

Hitler — državni upravitelj

Vlada je s posebnim zakonom proglašila Hitlerja za začasnega predsednika republike

Berlin, 2. avgusta. r. DNB objavlja: Sinoči se je vršila seja vlade, na kateri se je razpravljalo o položaju, ki nastane ob smrti predsednika republike Hindenburga. Po večurnem posvetovanju so se vsi člani vlade zedinili na to, da bi bile v sedanjem trenutku volitve predsednika republike iz notranje- in zunanjepolitičnih razlogov neopportune. Zato je bilo soglasno sklenjeno, da prevzame vodstvo države začasno državni kancelar Adolf Hitler. Ker pa določa ustava drugače, je vlada na podlagi pooblastil, ki jih je dobila od državnega zborna, sprejela naslednji zakon:

§ 1. Funkcije predsednika republike se združijo s funkcijami državnega kancelarja. Vsa dosedanja pooblastila predsednika republike se s tem zakonom prenesejo na državnega kancelarja Hitlerja, ki lahko določi svojega namestnika.

§ 2. Ta zakon stopi v veljavo v trenutku, ko nastopi smrt predsednika Hindenburga.

Vojska nezadovoljna

Proglasitev Hitlerja za Hindenburgovega naslednika lahko dovede do hudi komplikacij

Berlin, 2. avgusta. r. Vest o proglašitvi Hitlerja za državnega predsednika je izvajala v vseh političnih krogih veliko senzacijo, pa tudi precejšnje razburjenje. Zlasti vojaški krogi so s tako rešitvijo predsedniškega vprašanja skrajno nezadovoljni. Hitler je postal s tem upravitelj države in absoluten gospodar. Boje se, da bi moglo to dovesti do še težjih notranje- in zunanjepolitičnih komplikacij.

Pariz, 2. avgusta. AA. Listi obravnavajo delikatno vprašanje nasledstva starega maršala, ki je bil za Nemčijo politični stebra in ki je dozdaj varoval red v Nemčiji. Bil je razsodnik med staro in novo Nemčijo. Njegova smrt bo zato spravila v ospredje huda vprašanja. Obrisi sedanega položaja v Nemčiji še niso jasni. Listi se zaradi tega vprašajo, kakšna bo vloga Hitlerja in državne brambe.

Matin, pravi, da v Berlinu ni več tistih mož na desnicu, ki bi vslili državni brambi svojega moža. Zdaj gre

tega vprašanja hotel poseči tudi nemška državna bramba. Verjetno je, da bo Hitler preuredil oblast v Nemčiji z njenim pristankom.

Le Peuple dvomi, da bi se hoteli voditelji nemške vojske podrediti Hitlerju. Če pa bodo to storili, se to ne bo zgodilo brez jamstev in pogovov.

Le Populaire trdi, da se bo sedanja igra med Hitlerjem in nemško državno brambo po vsej priliku končala s kompromisom. Nemška drž. bramba bo pri tem dobila še nekaj točk.

Berlin, 2. avgusta. AA. Enomeščeni do-

pust članov napadnih oddelkov je potekel opolnoči. Na novo mobilizirani miliciji smojo nositi rjave kroje, danes pa so bili po berlinskih cestah in ulicah še redke prikazni. Vse kaže, da člani teh oddelkov so želeli, da bi oblekli te »častne kroje«. Tudi reorganizacija ne uspeva. Vlada je arretirala mnoge šefe in jih odstavila, na njih mesto pa tudi ni novih nomenovala. Vlada odklanja milicijne iz drugih vrst in prevzema samo člane narodne socialistične stranke. Pri tem so tudi merodajni gospodarski razlogi in bo število članov teh oddelkov doseglo komaj milijon. Po Röhmovi trditvi jih je bilo prej 2 milijona.

Renner aretiran

Posebno stroga preiskava se vrši pri Alpine-Montan-Werke v Donawitzu, kjer je podjetje preko nemških inženjerjev prisiljeno vse delavstvo, da je aktivno sodelovalo pri uporu. Aretirali so vse ravnatelje podjetja z generalnim ravnateljem dr. Apoldom na četu. Za podjetje je bil po-

Šolstvo in njegova reforma

Zaman so vse zahteve po reformi šole, ako nam ni jasno, kaj hočemo.

Ljubljana, 2. avgusta.

Da je šola zaradi ljudi in ne ljudje zaradi šole — tega pri nas nismo se dobro spoznali. Zdi se, da se nekoliko pečamo s šolskimi problemi, ko proučujemo slabe uspešnosti ob šolskih počitnicah. In učiteljska organizacija na svojih občnih zborih rečeta nekatere vprašanja — seveda načelno — kolikor se tičejo stanovske strani učiteljstva in vprašanja državljanske vzgoje. Bitava se ne dotakne nikče. V tem je problematičnost in v tem je vzrok, da smo nezadovoljni s šolo, nam solnički in strokovnjaki ne bodo povedali, že zato ne, ker so preveč zaverovani v najrazličnejše metode in birokratske učne načrte. Pri nas so se začela ustanavljati društva (n. pr. »Šola in dom«), ki bi naj bila posrednik med šolo in življenjem. To pomeni, da roditev čutijo čedalje bolj živo, da je nastal med šolo in življenjem prepad, ki ga je treba vsekakor premotiti, dokazuje torej baš to, da je šola neživiljenska, ker so potrebi posredniki med njo in življenjem. Kaže se potreba, da bi v šoli sodočili tudi oni, ki so z njo neposredno pripadeti in da bi se naj šola začela ravnati po ljudskej zahtevi, po življenju. Če nam je potematalem jasno, da se mora šola prilagoditi življenju in ne da utresuje ljudi, bi morale biti tudi jasne naloge onim, ki streme po reformah šolstva in po čim večjih uspehih šoli. Hočemo reči: društva, ki posredujejo med Šolo in življenjem, morajo imeti določen program z glavnimi zahtevami glede preosnove šolstva, če jim je že na tem, da se šola reformira, sicer bodo vsi uspehi v resnici le jalovi kompromisi.

Na podlagi teh ugotovitev bi se naj vodila debata o našem šolstvu, pod vidiki, da se mora šola podrediti ljudem in da moramo želitec njenemu reformo — želitec in tudi delati za njo — samo v tem smislu. Ne kvalificirajmo torej sekundarnih pojavorov za primarne vzroke. Pri nas so n. pr. prenapolnjene šole, imamo premalo učnih moči in učila so zastarela ter pomanjkljiva. Samo po sebi umetno je, da so zaradi tega slabu učeni uspehi, vendar bi bilo nesmiselno trditi, da je vzrok šolske krize baš v tem. Da imamo premalo šoli itd., je nedvomno kakšen vzrok in lahko že povemo s precejšnjo zanesljivostjo, da je tisti vzrok ekonomskega značaja. Najbrž bi imeli dovolj šoli in nameščenih dovolj učnih moči, če bi ne bilo gospodarske krize. Sprevidimo, da je šola tudi v gospodarskem pogledu povsem navezana na družbo in da je povsed razumljivo, da boleha šola, če boleha družba. In kot vse kaže, se več nizkomu ne posreči dokazati, da je družba zdravja, saj ni njena edina bolezen kriza šole. Ne moremo verjeti, da bo šola v splošnem mnogo bolj živiljenska ter konstruktivna, če bodo dovolj prostorne učilnice. Če bo v njih dovolj njenih pripomočkov itd., tako bo v njih vladal še vedno stari duh.

Nedvomno se lahko še izboljšajo učne metode pod danimi okoliščinami, lahko tudi odpravimo neštete nedostatke, lahko zvijujo število odličnih šolskih ocen, kljub temu bodo pa še vedno tožili neštete, da se ne morejo znajti v življenju po absoluiranju šoli in da ne morejo živeti in ne postati pametnejši na račun diplom. Povsem jasno nam mora biti, da današnje šole ne producirajo usposobljenih umskih in fizičnih moči, nego je ves nihov ustrog usmerjen na produkcijo diploms. Dobro se zavedamo, da je treba učence, odnosno dijake preizkusiti na tudi ali oni način, česa so se naučili, toda prepravi smo, da je najboljša izpravevalna komisija življenje, ki se v njem često počaka, da so šolske diplome samo papir brez vsake vrednosti. Vprašanje je torej, ali je sedanjna šola zmogla pravljati ljudi za življenje in če n, ali jo je mogoče korenito preosnovati v danih družbenih razmerah. Mislimo, da je tudi šola družbeno-zgodovinski produkt, ki se je pač razvijala v nekem okviru pod vplivom gospodarskih in duhovnih (skratka družbenih) činiteljev do. To pa nas ne sme zmotiti, da bi mislili, če, šola se je ravnala ter prilagodela po življenju in je tudi zdaj takšna, kakršno zahteva čas. Če so na razvoj šole vplivali izvestni družbeni činitelji, s tem se ni rečeno, da se je razvijala tako, da bi lahko njen razvoj označili za povsem progresiven in da je služila jednom takot bi naj bila. Samo pomislite, da je bila šola šele pred stoletjem privilegij višjih slojev, da je torej služila samo manjšini. Vladajoča družbeni plasti tedaj nglejala na vse ljudi kot celoto z enakimi pravicami in ji ni prislo niti na misel, da bi se naj šolali tudi tlačani, saj to ni bilo v njenem interesu. Dandanes je v interesu vladajočih, da je solanski dovolj delovnih moči — drugača pa tudi ne. Omika naroda je prej fraza kot ideal sedanja družbe, kajti sicer bi bile vse šole dostopne vsem in ne le tistim, ki lahko plačujejo solino, kupujejo učila in žive v kraju, kjer je šola.

Zato dvomimo, da bi kdorkoli, četudi ima najlepše namene, mogel kratkomalo preobraziti šolo v danih razmerah ter odpraviti tiste notranje vzorce, da šola ni takšna, kakršno bi si marsikdo želel. In prav tako ne more doseči, da bi bila šola dostopna vsem, ker ne more spremeni državnih razmer. Če ta ali oni ugotoviti, če, šola se je oddaljila od življenja po svojem duhu in ustroju in se je tati celo najsposebnije in najboljša mladina odturnjuje ter jo celo sovraži — je to samo netočno izražanje o šoli kot družbeni ustanovi, ki ne more biti drugačna, dokler ni drugačna družba. Ne verjamemo, da mladina sovraži dandanes šolo bolj kot jo je prejšnje čase zaradi tega, ker »ne ustreza duhu časa«. Ce jo že sovraži bolj, jo sovraži predvsem zato, ker jo bolj obrenjuje s posukom in ker so zdaj strojji izpit. Sicer pa dandanes šola ni mnogo bolj v nasprotju z duhom časa, kot je bila kdaj prej. Če odločujoči nimajo interesa poglobiti ter razširiti posvete in če ne čutijo potrebe po preosnovi šole, pomeni to, da je šola še vedno »sodobna«, da se vedno odgovarja težnjam nekega sloja. V mladini pa ne moremo videti nekega posebnega sloja. Med njo jih je nedvomno mnogo, ki niso v nobenem določenem čustvenem odnosu do šole. Morda jim je od časa do časa prav tako ljuba kot jo drugič sovražijo. Dvomimo pa, da jo sovražijo zavedno zaradi njenega ustroja in, da čutijo, da ni takšna, kakršna bi moral biti. Prav zasovraži šolo le oni, ki spožne bistvo njenih napak, ko jo zapusti ter sprevidi, da ga ni pripravila dovolj za življenje.

Ne smemo misliti, da je šola dandanes kaj manj živiljenska, kot je bila prejšnje čase; ne, dandanes le bolj čutimo, da bi morale biti drugačna, kot čutimo, da bi moralo biti marsikaj drugačna. Čutimo, da se je živiljenska borba poostrela, da zahteva od nas več sposobnosti. Vidimo, da jih je šola pripravila nešteto za življenje, da pa ni kruha za nje, ker je premalo dela. Ni dela za duševne delavce, šola jih pa še vedno producira. In končno se ost obraže proti šoli. Nekatere vrste duševnih delavcev so začele v obrambi svojih interesov stremiti reduciranjem dijakov, da bi preprečili prehod na delovni trg. Ker je navalne šole sile — prebivalstvo narašča, šolne zidajo in izgledov tudi ni za ročne delavce — hocoje odvrtni mladino od šole s strožjimi izpitimi in sploh z večjimi zahtevami. Toda nezaposlenost se zaradi tega nič ne omili in naval na šole je še vedno velik. In v tem se zdi večini šole neživiljenska: skoraj z isto pravico bi lahko rekli, da so sedanje razmere neživiljenske. Šola je neživiljenska zaradi tega — kot je bila že prejšnje čase — da mladine ne usposablja za živiljensko borbo, da je ne seznanji z družbenimi dogajanjem — kie se ponuje družboslovje? — da je ne nauči misliti, ne utrdi v samostojnosti, ji ne vzbudi čuta za skupnost, je ne navabi spoštovati ter ceniti ročnega dela, skrata, šole producira »absolvente« in ne ljudi.

Na zgolj strokovne šole pa ne smemo gledati pod enakim zornim kotom; napake strokovnih šol je iskati predvsem v učnih metodah. Gleda njih pri nas bi lahko rekli, da jih je premalo in da prav tako, kot drugo, niso dostopne vsem ter da tudi kratkomalo producirajo absolvente nesmotreno.

ne glede na to, ali lahko pridejo do kruha ali ne. In veljati bi moral načelo, da bi se šole s splošnim poukom prilagodevale strokovnim šolam po pouku izvestnih predmetov. Strokovna šola se ne more ravnat po predizobražbi svojih učencev, nego naopak, ali bi pa naj bili strokovne šole povsem neodvisne od drugih šol, v tem pogledu, da bi imel na njih dostop sleherni, ne glede na njegovo izobrazbo. Če živiljenje zahteva še druge vrste strokovnih šol, kažeši še nimamo, se bo pokazalo dovolj jasno samo po sebi, ne da bi jih bilo treba ustanavljati na poskušajo kot misijo nekaterih tretjih. Kot ni mogoče uvajati na poskušajo novega duha v šolah, tako tudi ni mogoče eksperimentirati z nekakšnim ustanavljanjem novih šol, t. j. novih po ustroju. Mislimo, da bi tisti, ki bi dovolili takšno eksperimentiranje, imeli tudi interes da bi se eksperiment sijajno — ponesrečil. Sicer pa ne gre za eksperiment, ki so povsem nepotreben. Zaman so vse zahteve po reformi šole, ako nam ni jasno, kaj hočemo ter če bi morali šele iskati ter preizkusiti nekaj boljše. Nekaj podobnega vidimo v našem gospodarstvu, kjer se oglašajo »strokovnjaki«, češ, da je treba uvesti načrtno gospodarstvo pa same ni vedo, kaj to pomeni. Ze to timanje ter nejasno pojemanje o preobrazbi šole, ki pride pri nas od časa do časa do izraza, dokazuje, da bi si prav za prav ne smeli nititi želeti druge šole, če ne vemo, kakršna naj bo in če vidimo v dosedanjih šoli samo napake tehničnega značaja.

Ros pri nas premalo razpravljamo o vseh najvažnejših stvareh, kar je pa povsem naraven pojav: samo vedeti je treba, da za najvažnejšo vprašanja niti ne vemo, pa se ne bomo več čudili. Sicer bi pa ne vedeli povedati nič odrešilnega in določenega. Končno tudi sama razprava o šolstvu ni ustvarila del programa, ki bi po njem lahko reformirali šolstvo, lahko je le samo vzdobjuda, da začnemo razmišljati o programu.

Kako je bil umorjen Franc Serša?

Dokler ne najdejo delov njegovega razsekanega trupla, zagonetka umora ne bo pojasnjena

Ljubljana, 2. avgusta.

Strahoviti zločin na Starem trgu je še vedno nepojasnjeno. Sigurno je, da gre za umor, kakršnega naša kriminalna zdoljava morda še ne pomni. Zgodilo se je že, da so zverinski ubijalc odsekali svoji žrtvi posamezne dele telesa, primer pa, da bi bilo truplo razsekan na drobne kose, je silno redke. Na pokojnega Serša je moral po pokojna Pepe Cepuder sama ali pa skupno z Antonom Rozmanom navaliti najprej z nožem in ga zaklati. Srajca, ki jo nosil Serša in ki so jo našli med drugim perilom, je bila namreč vsa preukljana z nožem. Vhodljivi so vsi na hrbitni strani in je najbrž Serša ležal v postelji na tretuhu, ko je bil napaden.

Preiskava je dosegla zdaj na mrtvo točko. Vse prizadevanje policije, da bi našla razsekan tripolje Serše in pa truplo Cepudrove, je bilo zmanj. Pregledali so skoraj vse kanalizacijski jarek, vendar o truplu ni nobenih sledov. Iskanje močno ovira kalna voda v dna kanala sploh ni mogoče videti. Dokler ne bodo našli zadnjih ostankov umorjenega in morilke, se preiskava ne bo premaknila z mrtve točke. Čim bo Ljubljana spravila na dan Cepudrove, upajo na policiji, da bosta Francka Serša in Anton Rozman, ki je vedno trdrovratno molčita in zanikata vsako krvido, pri pogledu na mrtvo Pepco spregovorila.

Vse prizadevanje je sedaj ostredotičeno in iskanje delov Serše. Po vsej priliki je moral Cepudrova odsekane dele rok in nog sežgati doma, dočim je ostale dele

trupla najbrž zbasila v vrečo in jo zakopalna. Povsem izključeno je, da bi vreča odnesla v Ljubljano, ker je v tistem času na Starem trgu vedno dovolj ljudi in bi jih tudi moral opaziti stražnik, ki je stalno na Sv. Jakoba trgu. Najbrž je Cepudrova odnesla razmesjano in razsekano truplo po Rebrni na Grad in je morala vrečo tam zakopala ali pa jo vrgla v Gruberjev prekop.

Policija je med tem tudi ugotovila neznanega kopala, ki je poizkušal rešiti Cepudrovo, ko je plaval v vodi. Je to klubovski pomočnik Peter Flis, uslužbenec pri tvrdki Bricej v Gospodski ulici. V početju je se kopal v Gruberjevem prekopu med mostom, ki vodi s Kodeljevega v Stepanjo vas in parkom graščine Kodeljevo. Ko so okoli 18. začeli ljudje na desnem bregu prekopa klicati na pomoci in kazati na žensko, ki jo je nosila kalna voda, je Peter Flis dolgo okleval, predno je skočil v vodo, ker je menil, da bodo to storili drugi spremnejši plavaci. Ko pa tega ni storil nihče, se je sam pognal v vodo in je kmalu priprial do ženske ter jo pograbil za oblike. Ženska se ga je pri tem dotaknila z roko, iz česar bi se dalo sklepati, da je takrat Cepudrova še živila. Ko je plaval z njo proti bregu, mu je truplo prišlo med noge in bi zaradi tega skoro utonil. Že mu je začela teči v usta voda in je zato Cepudrova spustil, ki je kmalu izginila v kalni vodi in je niso več videli. Telo je bilo z obrazom obrnjeno v vodo in je Flis izjavil, da bi ženske ne mogel prepoznati, če bi mu jo pokazali.

Strupene kače sredi Ljubljane

V hiši št. 5 v Tavčarjevi ulici ima podjeten visokošolec veliko kačo farmo

Ljubljana, 2. avgusta.

Te dni smo čitali, da bo podružnica Sadarskega v vrtnarskega društva tudi letos odlikovala tiste, ki imajo najlepše in tudi najoriginalnejše okrašene balkone. Kar se originalnosti tiče, mora letos dobiti najvišjo nagrado gotovo balkon odvetnika dr. Joahima Ražma v II. nadstropju hiše št. 3 v Tavčarjevi ulici. Te dni je bil na balkon okrašen z bohotno kaktejo, okrog nje se je pa oviral skakajo gad ali modras. V stanovanju so bile same ženske, ki so ob pogledu na originalno dekoracijo balkona pričele obupno klicati na pomoci, dokler niso prišli moški, ki so našli poleg gada na kakteji še drugo stručno kače na balkonu. Ker je bila ura polno, se je v Tavčarjevi ulici zbralo polno gledalcev, ki so občudovali junaska, ko so pobijali kače na balkonu. Ženske v vsej hiši so bile seveda za skrajnost prestrašene in so sele na drugi strani vteko naše korajnega junaka, ki je kaže pobil. Neka stará dame v hiši se je kaže tako prestrašila, da je obolela, seveda se pa tudi drugi stanovnici ne počutiči najboljše, saj je v hiši polno otrok.

Po vsej način je trgovina s kačami v teh težkih casih skrajno izpodbudna tudi za druge podjetne ljudi, vendar je pa ne prizadoma, ker je treba za vsako trgovino koncesije. Ker ja pa način dava kajti slike na zidu, da je kaže ali modras, nista kajti slike na zidu, da je kaže ali modras. Nekaj starov in mladov je vse br. edinice, da priredi sokolsko društvo Trebnje svoj večji nastop 8. septembra in vabimo vse k sodelovanju. Zdravo!

di v drvarnice, kjer bi se gotovo zaglele in razsirele po ljubljanskih stanovanjih in nasadih. Baje so že tudi lansko leto v dr. Ražmovem stanovanju našli kače, vendar si pa tedaj niso mogli razložiti, od kod je kača prišla.

Lastniku kače farme vedno primašajo ljudje z dežele prodajat gade in modras, saj jih platiču po kovaču, kar je dane je prav lep dohodek za ubogega kmetja. Ljubljanska cena je pa vsekakor prenizka, saj v Zagrebu plačujejo gade in modras po 25 Din za eksport v Nemčijo. Tako je vse dni lastnik farme prinesel neki kači lovec srednjevelikega modrasa v zelenki. Ponujal ga je že univerzitetski profesor g. Šerk, ki pa kaže ne zbirá ved in zato, da ga možak nese prodat zbralcu v Tavčarjevi ulici št. 5. Mlademu kačemu podjetniku se je pa žival zdela premajhna in predraga ter zato ni bilo niti s kupcejo. Kmet ni vedel kam z modrasom ter je odšel k Ljubljaniči in vrgel z modrasom v strugo. Želenka se je razbilna, modras si je pa poiskal med lužami v blatu udobno zavjetje, dokler se ne preseli v kaj vrt ali javen park.

Na vsej način je trgovina s kačami v teh težkih casih skrajno izpodbudna tudi za druge podjetne ljudi, vendar je pa ne prizadoma, ker je treba za vsako trgovino koncesije. Ker ja pa način dava kajti slike na zidu, da je kaže ali modras, nista kajti slike na zidu, da je kaže ali modras. Nekaj starov in mladov je vse br. edinice, da priredi sokolsko društvo Trebnje svoj večji nastop 8. septembra in vabimo vse k sodelovanju.

Iz Maribora

— Slovensko žensko društvo bo razstavljalo. Delavno mariborsko žensko društvo priredi v dneh letosnjega Mariborskoga tecna veliko in zanimivo razstavo, ki je zasnovana društveni odsek za pospeševanje domače obrti. Namen te razstave je prikazati našim ljudem naše domače narodno delo in uvesti razne panoge domače obrti tudi pri nas. Vrle Halozanke bodo na razstavi tkale in razkazovale svoje volne predmete in jih tudi prodajale. V mestu se je v zadnjem času razvilo zanimanje za tkanje perzijskih preprog, katere bomo lahko občudovali na omenjeni razstavi. Marijive Ormožanke se bodo

postavile s svojimi šivanimi čipkami, katerih sloves je daleč na okrog znan. Prav zanimiva pa bo revija narodnih nos, osobitno našega severnega predela. Videli bomo narodne noše v Pohorju, iz Savinjske doline, Slovenskih goric itd. Obisit te razstave, ki je velikega pomena iz nacionalnih in gospodarskih ozirov, toplo priporočamo.

— Komemoracija za pokojnim generalom Maistrom. V četrtek 2. t. m. priredi Oblastni odbor Narodne Odbrane komemoracijo za preminulim osvoboditeljem Maistrov generalom Maistrom. Na verandi restavracije »Union« bodo

Danes premiera velike
in veselje oustovoljčne
Karin Hardt in Hanns
Brausewetter

ELITNI KINO Matica
Predstave ob 4., 7.15, 9.15

DEKLE Z NEBA

Dve uri smeja in zabave.

DNEVNE VESTI

— Podpora brežiškemu strezu. Ban dr. Drago Marušič je naklonil iz sredstev državne uprave za najpotrebejše prebivalstvo brežiškega streza, ki je bilo prizadeto po toči in neurju, banovinsko podporo v znesku 20.000 Din.

— Rudarske rente iz Nemčije. Krajevi jugoslovenski konzulat v Düsseldorfu razglaša, da se radi novih nemških deviznih predpisov rente rudarjem, ki žive v Jugoslaviji, trenutno ne morejo dopostati. Ukrepleno se je pa vse potrebitno, da se ta ovira čim prej odpravi. To se objavlja v pomirjenje prizadetih.

— Vedno več tujcev potuje preko Sušaka. Na Sušak prihajajo vsi vlaiki polni letoviščarjev. Izmed inozemcev je največ gostov iz Avstrije, Češkoslovaške, Poljske, Švicar in Nemčije. Te dni je prispealo na Sušak več avtobusov z dunajskimi izletniki, ki so si ogledali večje kraje Hrvatskega Primorja, včeraj so se pa vrnila na Dunaj. Z Dunaja je prijavljeneh še 1000 izletnikov. Včeraj se je vrnilo iz Dalmacije na Sušak 20 Francozov na povratku v Pariz. Z Dunaja je prispele 100 članov izraelitske ferijalne kolonije, ki so se odpeljali na Pag, kjer ostanejo na počitnicah. Prijavljenih je pa se več skupin iz Danske, Nizozemske, Poljske in Češkoslovaške. Po sokolskem zletu v Zagrebu pa prispe na Jadranski več tisoč izletnikov.

— Koncesijonar rudnika dolguje rudarjem in nameščencem tri milijone Din. Ministrer za šume in rudnike dr. Ulmansky je odredil, da komisija točno ugotovi, zakaj je bilo ustavljeno delo v ibarskih rudnikih. Komisija je ugotovila, da dolguje koncesijonar rudnika rudarjem in nameščencem na mezdah in placah okrog 3.000.000 Din. Oddelek za rudarstvo v ministru za šume in rudnike je vzel način eksplatacijo ibarskih rudnikov v svoje roke.

— Posebni vagoni za Bled. Že dober teden očažamo na glavnem kolodvoru pri zorenskih vlakih vsaj po dva vagona z malimi napisimi Lese-Bled. Vagoni so zakenjeni in sprevodniki nikogar ne spuste vanje, če se ne izkaže za popotovanje na Bled ali v Bohinj. Navadno so ti vagoni skoraj popolnoma prazni, vsi ostali pa tako nabiti, da ljudje morajo stati v njih, kar pri potnikih ne vzbuja samo začudenja, zakaj železnična sta gospode, ki se vozijo na letovišče, skrbni s takmo vremenu, druge potnike pa spet tlači v vagonze, kar slišanje v sod. Mnogo je zaradi tega tudi ogorčenje in zabavljana saj v resnici ni pametno, da morajo ljudje poleg praznih vagonov stati v tej vročini v natačenih vozovih. Če torej blejski vagoni v Ljubljani niso polni, bi vendar že v Ljubljani lahko pustili vanje tudi druge potnike, ker med potjo pride le malo na Bled namenjenih izletnikov v vlak.

— Za razširjenje železarne v Zenici. Zahvala zemščini delavcev, da se razširi železarna, so podprt tudi delavci železarne Vareš, ki se preko delavskih organizacij pritožujejo, da je tvornica v Varešu znatno omejila obrat. Ta tvornica dobavlja zemščini železarni sivo železo. Povečanje železarne v Zenici bi bilo na racun obravnavanja tovarn Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Če se torej na eni strani podjetje razširi, se bo moralno na drugi skrčiti. V kolikor bi šlo povečanje železarne v Zenici na račun obravnavanja tovarn KID, bo treba odločno nastopiti za to, da ne uničujemo že obstoječih naprav, na drugi strani pa investiramo denar v nove naprave, kakršne že imamo. Vsi delavci so naši, pa naj delajo v kateremkoli kraju države. Iz narodnega in državnega stališča je čisto vseeno, kje imamo brez posebine, ni pa vseeno, kaj se često skriva pod krinko brezposelnosti.

— Svinčari hočejo zgraditi pri nas tvorino tkanin. V Banjaluki se je mudil v torek predstavnik neke Švicarske tekstilne industrije, ki se je zanimal za domačo volno. V Bosanski krajini ostane delj časa, da prouči možnost zgraditve velike tvornice tkanin, ki jo je nameraval zgraditi neka Švicarska finančna skupina že leta 1927 v Banjaluki.

— Tudi na Rabu je mnogo gostov. Naše najmodernejše kopališče Rab je letos zelo dobro obiskano. V primeri z lanskim letom je število gostov močno poskodočilo. V prvih šestih mesecih tekočega leta so imeli na Rabu 13.846 prenočin. Največ gostov, in sicer 1551 je bilo 20. julija, datum jih je bilo 29. julija 1930.

— Z žitom plašujejo davke. Občinska uprava v Slatini je dovolila dawkoplačevalcem plačevati občinske davčnine z žitom.

— Prvi vagon smederevskega grozda na Češkoslovaško. Včeraj so poslali na Češkoslovaško prvi vagon smederevskoga grozda 6000 kg. Letos je smederevsko grozje izvrstno, poedini grozdi tehtajo do 2 kg. Grozja bo letos toliko, kakor že dolga leta ne. Zanimanje za smederevsko grozje je tudi v inozemstvu zelo veliko, dan za dan prihaja naročila.

— Domači avtomobili »Triglav« so trenutno razprodani, vendar je pa njih naročila cena še vedno 39.800 Din, medtem pa pri »Avtomontazie« d. d. vedno dobite tudi originalne vozove DKW, in sicer najnoviji model 1934 tipa »Meisterklasse« že za 42.000.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo sprememljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 34, v Skoplju in Splitu 32, v Sarajevu 29, v Ljubljani 26,2, v Zagrebu 26, v Mariboru 24.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,6. Temperatura je znašala 16,7.

— Smrt 122letnega stareca. V Grdenovcu pri Kostajniku je umrl te dni Rade Bješnjac, star 122 let. Oženjen je bil štirikrat, toda od bližnjih sorodnikov živi samo se en pravnik, ki je na staru leta skrbel za njim. Starec je bil zadnja leta zelo betezen, oči in noge so mu opešale, da je kmaj še hodil po sobi.

— Grozni zločin blazne žene. Iz hiše Ivana Lechpamerja v Varaždinu so se zadržali včeraj opozne obupni kriki. Ko so

prihitali sosedje v hišo, so našli 73letnega Lechpamerja, upokojenega sodnega uradnika, ki jih je kdove koliko in ki jih neprestano zida ali podira. V gramozmici ob Vodovodni cesti še vedno niso podrli vseh barak. Mnogo so jih že odkupili in precej so jih prestavili v Mestni log. Te dni podira tudi prtično hišico, v kateri sta bili dve stanovanji, na parceli, ki je določena za novinarski dom ob Gajevo ulici. Ko so gradili palajo TPD ob Aleksandrovi cesti, niso imeli prostora za postavitev kolibe za pisarne. Občina jim je dovolila sezidati postopje na njemem svetu pod pogojem, da postane po končani gradnji palata hišica njena. Tako je pridobljal vse mali stanovanji, ki sta ju zdaj morali zapustiti dve družini, ker občina baje potrebuje gradivo za gradnjo kočic v Mestnem logu, kamor se bo preselil pet družin iz ruske barake ob Masarykovici cesti. Šest družin se je presestilo iz zloglasne barake spomladi v Švicarijo, druge pa bodo spravili v Mestni log, da bodo končno lahko podrli strahovito gnezdo sredi mesta.

— IJ Neprestano podirajo kolibe. Mestna občina ima izredno mnogo opravkov s kolibami, ki jih je kdove koliko in ki jih neprestano zida ali podira. V gramozmici ob Vodovodni cesti še vedno niso podrli vseh barak. Mnogo so jih že odkupili in precej so jih prestavili v Mestni log. Te dni podira tudi prtično hišico, v kateri sta bili dve stanovanji, na parceli, ki je določena za novinarski dom ob Gajevo ulici. Ko so gradili palajo TPD ob Aleksandrovi cesti, niso imeli prostora za postavitev kolibe za pisarne. Občina jim je dovolila sezidati postopje na njemem svetu pod pogojem, da postane po končani gradnji palata hišica njena. Tako je pridobljal vse mali stanovanji, ki sta ju zdaj morali zapustiti dve družini, ker občina baje potrebuje gradivo za gradnjo kočic v Mestnem logu, kamor se bo preselil pet družin iz ruske barake ob Masarykovici cesti. Šest družin se je presestilo iz zloglasne barake spomladi v Švicarijo, druge pa bodo spravili v Mestni log, da bodo končno lahko podrli strahovito gnezdo sredi mesta.

— IJ Avtobusni izleti SPD Ljubljana. V soboto 4. t. m. ob pol 16. uri odpelje avtobus izpred palače Grafike na Masarykovi cesti (državni prostori SPD) v Mojstrano in Kranjsko goro ter je s tem omogočeno priti še istega dne do Ajzavega doma v Vratih ali do Erjavčeve koče na Vrsiču. Povratek iz Kranjske gore preko Mojstrane v nedeljo 5. t. m., odhod iz Kranjske gore ob 13.30. Cena vožnje za člane SPD Din 50, za nečlane Din 58. V nedeljo 5. t. m. ob 4. uri zjutraj odpelje moderen avtobus kakor že dne nedelji izpred kavarni Europe v Travnjevici ulici do »Zlatoroga« ob Bohinjskem jezeru za izletnike na Triglavsko jezero, črno prst. Vogel ali za celodnevno bivanje ob Bohinjskem jezeru. Povratek od »Zlatoroga« ob 20. uri. Cena vožnje za člane Din 47, za nečlane Din 55. Vožnje nabavite nemudoma v pisarni SPD, Masarykova cesta 14, palača Grafike, ker je veliko povraševanje po njih. Sedežno strogo numerirani. Točen odhod.

— Pretečljiva rodbinska tragedija. V vasi Salo-Crnobarski blizu Sabca se je odigrala te dni pretečljiva rodbinska tragedija. Ljubica Dražić je s sekm ubla svojega moža Čedomirja, ker je hotel živeti v ljubljanskem razmerju s hčerko Olgo. Hči je bila omrzna, pa se je vrnila k staršem, ker se z možem nista razumela. Zadnje čase se je Olga pritoževala materi, da je začel oče lažiti za njo. Sprva ji mati ni vratila, potem se je pa prepričala, da govori hčerku resnico. Na lastne oči je namreč videla, kako je mož silil v hčerko. To je tako razburilo, da je pograbila se-kirovno nesrečna ljubezen.

— Pretečljiva rodbinska tragedija. V vasi Salo-Crnobarski blizu Sabca se je odigrala te dni pretečljiva rodbinska tragedija. Ljubica Dražić je s sekm ubla svojega moža Čedomirja, ker je hotel živeti v ljubljanskem razmerju s hčerko Olgo. Hči je bila omrzna, pa se je vrnila k staršem, ker se z možem nista razumela. Zadnje čase se je Olga pritoževala materi, da je začel oče lažiti za njo. Sprva ji mati ni vratila, potem se je pa prepričala, da govori hčerku resnico. Na lastne oči je namreč videla, kako je mož silil v hčerko. To je tako razburilo, da je pograbila se-kirovno nesrečna ljubezen.

— IJ Obrotniško društvo v Ljubljani predi 8. t. m. celodnevno poučno ekskurzijo v Ruse, Falo ter posez Mariborskega tednika v Mariboru. Stroški izleta vstevi vožnje, zakuska, kosošlo v večerja znašajo 130 Din. Prijavite se do 6. t. m. pri predsedniku g. Josipu Rebeku. Cankarjevo nabrežje 9. v društveni pisarni Beethovenova ulica 10 pritliče levo v člunu g. Milku Krapaze, Jurčičev trg 3.

— IJ Obrotniško društvo v Ljubljani predi 8. t. m. celodnevno poučno ekskurzijo v Ruse, Falo ter posez Mariborskega tednika v Mariboru. Stroški izleta vstevi vožnje, zakuska, kosošlo v večerja znašajo 130 Din. Prijavite se do 6. t. m. pri predsedniku g. Josipu Rebeku. Cankarjevo nabrežje 9. v društveni pisarni Beethovenova ulica 10 pritliče levo v člunu g. Milku Krapaze, Jurčičev trg 3.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. v restavraciji Zvezda ob 20. uri. Vabimo obrotništvo, da se tega važnega sestanka položitveno udeleži.

— IJ V Sokolskem domu na Viču predi 8. t. m. celodnevno poučno ekskurzijo v Ruse, Falo ter posez Mariborskega tednika v Mariboru. Stroški izleta vstevi vožnje, zakuska, kosošlo v večerja znašajo 130 Din. Prijavite se do 6. t. m. pri predsedniku g. Josipu Rebeku. Cankarjevo nabrežje 9. v društveni pisarni Beethovenova ulica 10 pritliče levo v člunu g. Milku Krapaze, Jurčičev trg 3.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ V Šolskem domu na Viču predi 8. t. m. celodnevno poučno ekskurzijo v Ruse, Falo ter posez Mariborskega tednika v Mariboru. Stroški izleta vstevi vožnje, zakuska, kosošlo v večerja znašajo 130 Din. Prijavite se do 6. t. m. pri predsedniku g. Josipu Rebeku. Cankarjevo nabrežje 9. v društveni pisarni Beethovenova ulica 10 pritliče levo v člunu g. Milku Krapaze, Jurčičev trg 3.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov in trgovcev priredi Obrotniško društvo v Ljubljani v petek 3. t. m. samostojen koncert pod pokroviteljstvom pevskega zborja »Danica« z Viča. Vabimo obilnemu posetu. Zacetek ob 21.

— IJ Obrotniški sestanek glede razgovora o novi naredbi v svrhu začete obrotnikov

Ponson du Terrail: 86 Lepa židovka

Roman.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašal Hektor.
— Gospod kapitan, — je odgovoril podčastnik, — gospod guverner se boji nocoj nemirov.

— Eh, kako neki bi mogli prebivalci Bondeuxa posnemati Parizane?

— Vse kaže tako, kajti hujšački ne prestano hujšajo ljudstvo, naj osvobi jeanne iz Chateau-Trompette. V grad so polklicali na pomoč posadko trdnjave Ha, ki ji ne preti nevarnost.

— In kakšno povelje mi primaš?

— To, da boste s svojo četo vsak hip pripravljeni.

— Dobro.

— Oprostite, prijatelji, — je dejal Raoul po podčastničkovem odhodu, — že odide posadka iz trdnjave Ha v Chateau-Trompette, kdo bo pa stražil kapitaneje jeumike?

— Dva ali trije vojaki in ječari.

— Potem pa ne smem zamuditi niti trenutka. Toda še eno vprašanje me zanima. Ali imate zanesljive prijatelje, ki bi se z njimi mogel lotiti nevarnega posta?

— Kaj pa nameravate storiti? — je vprašal Hektor.

— Zdaj govorim s plemičem in ne z vojakiom, — mi je odgovoril Raoul.

— Osvoboditi nameravam svoje tovare in mojo častno besedo imate, da razen njih nikogar ne bom izpustil iz trdnjave.

— Naj bo, prijatelji, samo dovoliti ne morem, da bi se plemiči spuščali v posle, ki bi šlo pri njih za borbo proti kraljevi avtoriteti. Zato se ne morete zanašati na moje prijatelje.

Raoul je presenečeno pogledal barona, toda le-ta je nadaljeval:

— Lahko vam pa dam na razpolago zanesljivo in preizkušeno četo, ki pojde za dobro plačo z vami, če hočete to v pekel ali v nebesa, četudi bi bilo to zadnje zelo težko.

— In ta četa?

— Ah, to niso baš izbrani kavalirji, pač pa ljudje, ki lahko vse pridobije in nesesar ne izgube.

Raoul je za hip pomisli, potem je pa vzhliknil:

— Ah, sredstev baš ni na izbiro.

Vihar, ki se pripravlja, hočem porabiti za osvobajenje svojih prijateljev. Prebivalci Bordeauxa bodo sami delali v mojo korist. Hvaljezen sem previdno in bodimo pripravljeni. Kje najdem te īudi?

Hektor je pozvonil.

Vstopil je sluga.

— Pošlite takoj po Jeana de Cadillac.

— Baš prihajam povedat gospodu baronu, da čaka ta mož spodaj.

— Naj takoj pride gori.

Stopnice so zadonele pod težkimi koraki in mož orjaške postave je vstopil v sobo, kjer sta sedela naša prijatelje.

— Kaj je vas privedlo k meni; mojster Jean? — je vprašal Hektor.

— Dame ponoči ali jutri zjutraj se bo v mesec nekaj skuhalo in tako sem prišel vprašati, ali ne boste potrebovali mojih in rok mojih prijateljev?

— Cena vaših in rok vaših prijateljev?

— Zarotniki so mi ponudili sto pistol, — je odgovoril Jean de Cadillac.

— To torej pomeni, da boš služil tistem, ki ti bo več plačal? — je vprašal Hektor.

Orijak je najprej zatisnil oči, potem je pa pogumno dvignil pogled.

— No, poveje mi torej prijatelji, koliko rok lahko daste na razpolago? — je vprašal Raoul.

— Trideset, gospod; — je odgovoril Jean de Cadillac. — V prvi vrsti računam dve svoji, ki jih pa lahko mamo še za tisti, nadalje pa roke svojih štirinajstih pajdašev, ki se se nikdar niso umaknili niti pred mečem, niti pred mušketom.

— Dobro. Dam vam torej sto petdeset pistol in če bom z vašim delom zadovoljen, površam nagrado na dve sto. Ste zadovoljni?

— V polni meri!
— Koliko časa pa rabite, da bo zbrana vaša ... četa?

— Ah, gospod, kar mirno recite tolpa. Mi nismo nobenih nepotrebnih predsednikov. Za to potrebujem štiri ure.

— Koliko je zdaj ura?

— Ena po polnoči.

— To je že dokaj pozno. Pozumite se in glejte, da zberete svoje ljudi v pol ure.

— Poskusil bom. Kam pa pojedemo?

— To je pa moja stvar, — je odgovoril Raoul.

Jean de Cadillac je odšel.

Skoraj v istem času je zadoljeno več strelov sem od saintgermainskih vrat in jezdec se je ustavil pred hišo barona Hektorja de Meilleraye.

— Guvernerjevo povelje primašam!

— je zaklical vojak in izročil vratarju zapečateno pismo.

Baron je vzel pismo, ga razpečatil in čital:

»Baron Hektor de Meilleraye naj nemudoma pride v grad Chateau-Trompette ter prevzame poveljstvo nad stotinjo provenčalskega polka, da bo z njim branil srednji stolp, zlasti pa glavnih vhod k jetniškim celicam.

Za guvernerja:

O'Artis, polkovnik.«

— Kakor vidite, diragi grof, — je dejal Hektor po prečitanju pisma, — sem dobil ne preveč prijetno nalogu in moram vas zapustiti. Počakajte tu, da pride Jean de Cadillac, in dobro opravite svoj posel.

— Hvala in na svidenje!

Čez nekaj minut so se začeli plaziti sumljivi ljudje v ulico Porte-Basse. Raoul, ki ga je bila nestriporost priča, da oknu, jih je štel, ko so vstopali v Meillerayevo hišo.

— Devet, deset ... — je marmal sam pri sebi. — Ah, več jih ne vidim ... ah ... da ... enajst, ni pa se Jeana Cadillac. Dvanašt ... še trije manjka ... kam so pa odšli?

In res, Jean de Cadillac je prihitel z dvema banditoma častitljive zunanjosti in tudi on je zavil v hišo.

XX.

JEAN DE CADILLAC

V Bordeauxu je ta čas vrelo, kakor v kothu.

V Chateau-Trompette guverner skoraj ni več vedel, kje se ga drži glava. Vsa grajska posadka je bila že na sponjem mestu.

Baron Hektor de Meilleraye je na čelu svoje stotinje mimo čakal, kaj bo.

Namenkat je stopil k njemu mož, ki je bil poslan na poizvedovanje, in vsi častniki so bili poklicani v guvernerjev kabinet, da bi zvedeli, kaj se godi. Čim so bili vzbriani, se je začelo zasljevanje podčastnika Jacquemina, ki so ga bili poslali v civilnih oblikev v mesto, da bi zvedel, kaj se pripravlja.

— No, Jacquemin, povejte nam brž, kaj ste zvedeli in kakšen je položaj v mestu? — ga je pozval guverner.

— Gospod, — je odgovoril Jacquemin, — nevarnost je velika. Uporniki so se razdelili v štiri skupine. Prva prodira ob Sv. Krizi in Sv. Mihaela in je po številu najmočnejša. Bliža se od nabrežja, toda počasi, ker namerava nasločiti trdnjavo šele zgodaj zjutraj. Voditelji so sami razširili vesti o napadu, da bi vojaki vso noč ne spali in bi bili zgodaj zjutraj med napadom takoj izmučeni, da bi se sploh ne mogli braniti.

— To je dobro zasmovanano. Kako so pa uporniki oboroženi?

— S sulicami, sabliami in starimi meči, pa tudi s palicami, ki jih imajo še največ. Imajo pa tudi okrog tridešet mušket, dvajset samokresov in en top.

— Top? — je vzkljuknil guverner presenečeno.

— Da, star top, ki so si ga izposodili z neke tuge ladje.

— Dobro. Odšlok se pa bližajo druge tolpe?

— Druga skupina se je zbrala pri cerkvi sv. Eviatlje. To so večinoma slabno oblečeni ljudje in prodajo ob prekopu proti ulici Cahernau, odšlok mislijo navaliti na Chateau-Trompette.

Podobna trgovina se je razvila tudi zdaj. Bivša svetovna prvakinja v te-

zurju je bila zavzetna v zgodovinskih znamenitosti.

— NUDIMO VAM

za majhen denar dobra oblačila.

A. PRESKER,

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta

stev. 14. 6/T

NAJBOLJSE STAJERSKO VINO ZOPET PO DIN 10.—!

V vinarni Briski — palača Grafike — se dobe najboljša stajerska vina in cviček iz Gadove peči!

v lokalu: čez ulico:

štajersko belo 10.- 9.-

cviček 12.- 11.-

rizling 12.- 11.-

burgundec 14.- 12.-

domače žganje — 32.-

Vedno sveže pivo ter razni prigraški stalno na razpolago.

Pozivamo na vseh zainteresiranih.

Načrti: 10. 9. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 44